

Nr 31.

Ankom till riksdagens kansli den 2 april 1921 kl. 3 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om förläggande av vissa politiska och kommunala val till samma dag vart fjärde år.

Närvarande: Herrar Larsson i Västerås, Clason, Klefbeck, Hellberg, Strömberg, Ljunggren, K. J. Ekman, Thulin, Reuterskiöld, H. G. Andersson, Bruhn*, Magnusson i Tumhult*, Jansson i Edsbäcken, af Ekenstam, P. S. Hedlund i Östersund, Sävström, Hansson i Gårda, Persson i Tofta, Starbäck och Karlsson i Vadstena.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 27, har herr Olsson i Gävle hemställt, "att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag till sådan lagstiftning, att valen till andra kammaren, landstingen, stadsfullmäktige och kommunalfullmäktige förrättas på samma dag vart fjärde år".

Beträffande den till stöd för detta yrkande förebragta motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Frågan om vilka åtgärder som böra och kunna vidtagas i syfte att inskränka antalet valstrider inom vårt land har som bekant varit föremål för åtskillig uppmärksamhet från riksdagens sida under de senaste åren. Även den lösning av detta spörsmål, som förevarande motion anvisar, har i detta sammanhang vunnit beaktande. Sålunda begärdes prövning jämväl av möjligheterna för en dylik lösning, när 1917 års riksdag i skrivelse till Kungl. Maj:t uppdrog riktlinjerna för det reformarbete, som enligt dess mening kunde ifrågasättas i syfte att begränsa antalet valrörelser.

*Utskottets
yttrande.*

Emellertid angav riksdagen redan därvid, att den fann denna utväg för frågans lösning mindre tilltalande. Fördelaktigare syntes vara att inrikta sig på en sådan anordning, att valtillfällen komme att inträffa endast vartannat år, alternerande för utseende av andrakammarledamöter och för val av landstingsmän, stads-, kommunal- och municipalfullmäktige. Såväl den nyssnämnda utredningen som vad sedan förevarit beträffande särskilda detaljer av frågan hava också lett till den slutsatsen, att systemet med val vartannat år ur både principiell och praktisk synpunkt är att föredraga.

Denna uppfattning finner utskottet vara fullt riktig. Av största vikt måste nämligen vara, att man icke av fruktan för de olägenheter, som förorsakas av alltför ofta återkommande valstrider, lockas att gå för långt och göra valtillfällena så sällsynta, att väljarne på grund därav kunna befaras bli ännu mera likgiltiga för deltagande i det offentliga livet än som för närvarande torde vara fallet. Men därjämte har utskottet ansett, att över huvud taget en sådan anordning som den av motionären föreslagna knappast skulle *kunna* praktiskt genomföras.

De åtgärder i här berörda syfte, som redan blivit genomförda, hava för övrigt ännu ej hunnit så prövas, att någon grundligare erfarenhet av deras verkningar kunnat vinnas. Därtill kommer, att en viktig del av det program, som förslagsvis uppställdes av 1917 års riksdag i den ovan omnämnda skrivelsen till Kungl. Maj:t, ännu befinner sig på utredningens stadium, nämligen frågan om upphörande av den successiva förnyelsen av stadsfullmäktige samt kommunal- och municipalfullmäktige ävensom om sammanförande av valen av berörda kommunala korporationer till samma år som valen av landsting.

På grund av det nu anförda får utskottet alltså hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 1 april 1921.

På konstitutionsutskottets vägnar:

VIKTOR LARSSON.

Reservation:

av herr *Clason* i fråga om viss del av motiveringen.